

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Terveysturvajärjestelmä, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtäväalasta

Satakunnan maakuntauudistuksessa ELY-keskuksen maaseutupalveluiden sekä Porin, Rauman seudun (toimipiste Eurassa), Huittisten ja Pohjois-Satakunnan maataloushallinnon yhteistoiminta-alueiden palvelut kootaan yhteen. Toivottavaa on, että maakuntauudistuksessa säilytetään nykyiset yksiköt ja niiden toimintaedellytyksiä vahvistettaisiin ja viljelijätukiprosessia tuettaisiin esim. tuomalla ainakin osittain maataloustukien valvontahenkilöstöä samoihin yksiköihin. Asiointimäärät yhteistoiminta-alueiden palveluyksiköissä ovat vähentyneet merkittävästi ja tulevat edelleenkin vähenemään, joten ”sivupalvelupisteistä” ja erillisistä päivystyspäivistä eri paikkakunnilla voitaisiin luopua.

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Aluekehittämisviranomaisten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttinne tehtävälästä

Asioiden hoitoon ei Rauman kaupungin kannalta tulle merkittävää muutosta. Nykyiselläänkin luonnonsuojelutehtävien hoito ELY-keskuksessa on alueellistettu jakamalla kunnat eri vastuuhenkilöille. Tietojärjestelmät ovat valtion, mutta tehtävien siirto maakunnille onnistunee siinä kuin muidenkin tehtävien siirtäminen. Ei huomautettavaa.

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttinne tehtävälästä

Tässä maakuntahallinnon voi odottaa ottavan Selkämeren paremmin huomioon kuin nykyinen Saaristomeri-orientoitunut ELY-keskus. Merialueiden tilan seurannassa on korostunut eri merialueiden välisten yhteyksien merkitys. Tarvitaan myös jokin suurempaa kuvaa seuraava toimija siihen tapaan kuin on Merentutkimuslaitoksen peruja nykyisin Suomen ympäristökeskuksessa.

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttinne tehtävälästä

Pienemmillä yksiköillä on pienemmän yksikön resurssit, mutta Satakuntaan fokusoiva maakuntahallinto voi olla aivan kelpo, asukkailleen läheisen ympäristötiedon tuottaja. Ei huomautettavaa.

Alueelliset romaniasiain neuvottelukuntia ja romaniasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtävälöjen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtävälöistä

Ympäristöhallinnon tehtävien siirtämisestä ei ole huomautettavaa. Kunhan ympäristöasioissa maakunnille yhteisten, yleisten asioiden hoitamisessa pidetään valtionhallinnossa nyt oleva yhteistyö ja synergiaedut, on maakuntahallinnolla edellytykset erikoistua oman alueensa erityispiirteisiin.

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia

perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

11 § Omaisuusjärjestelyjen tavoitteet

Omaisuusjärjestelyjen tavoitteissa mainittuja lähtökohtia siitä, että kuntia kohdellaan tasapuolisesti ja omaisuusjärjestelyt eivät saisi johtaa kokonaisveroasteen kohoamiseen, pidetään kannatettavina. Toisaalta nykyisen lausunnon kohteena olevien luonnosten perusteella, johtuen erityisesti niiden yleisluonteisuudesta ja periaatteellisista maininnoista ja useassa kohdassa laajasta sopimusvaraisiksi jäävistä asioista, ei voida arvioida ehdotettujen järjestelyjen vaikutuksista kuntiin voimaannapolain tavoitteiden mukaisesti riittävän tarkalla tasolla.

12 § Kunnan käytössä olevat toimitilat

- Mikä on juridisesti se sopimusmenettely, jolla toimitilojen kustannustenvastuun jakautumisesta sovitaan? Miten toimitaan silloin jos sopimukseen ei päästä? Milloin on lakiin perustuva pakottava velvollisuus ottaa tai antaa vuokralle?
- Miten määritellään tosiasiallisesti maakunnan vastuulla olevan toiminnan käytössä oleva toimitila?
- Mitä tarkoittaa pääomakustannuksissa laskennallisena poistona – kuntien käytössä on suunnitelman mukaiset poistot ja kaupunginvaltuuston päätökset poistosuunnitelmista vaihtelevat. Jotkut kunnat ovat tarkistaneet poistosuunnitelmansa Kilan kuntajaoston yleisohjeen ja suosituksen mukaisesti. Mitä tarkoitetaan korkotekijällä? Määritelläänkö valtakunnallisesti jokin korkotekijä, voiko se olla kuntakohtainen? Mikäli kuntakohtaisia eroja sallitaan, vaarantuu omaisuusjärjestelyjen 4 luvun 11 §:ssä mainittu kuntien tasapuolinen kohtelu.
- VN:n asetuksessa em. vuokran määräytymiseen liittyen voiko kunta valita kummalla tavalla vuokra määräytyy? Tarve valita vuokran määräytymisvaihtoehdoista on tarpeen esimerkiksi siitä syystä, että kaupunginvaltuuston päätös sisäisestä vuokrajärjestelmästä on päivittämättä
- Siirtymäkauden ajan kunta ei toimisi kuntalain 15 luvun tarkoittamalla tavalla markkinoilla ja kunta olisi velvoitettu vuokraamaan omistamansa toimitilat maakunnalle. Miten tämän jälkeen on varmistettu kuntien tosiallinen mahdollisuus siirtyä markkinoille toimitilojen vuokrauksessa tilanteessa, että maakunta ei jatka tilojen vuokraamista ja toimitiloilla ei ole myöskään käyttöä peruskunnalle jäävässä palvelutuotannossa. Erityisesti toimitilojen käyttötarkoituksen muuttuessa tulee tiloihin kohdistuva arvonlisäverojen palauttamisvelvollisuudesta valtiolle luopua ja kunnille jäävien tilojen siirtäminen kiinteistöyhtiöille vapauttaa varainsiirtovelvollisuudesta. Mikäli maakuntien käytöstä vapautuu siirtymäkauden jälkeen toimitiloja, joita ei voida ottaa peruskunnan palvelutuotantoon ja joilla ei ole ulkopuolisia markkinoita ja jos ed. mainittuja verovaikutuksia ei huomioida kuntien kiinteistöyhtiöiden perustamisessa, tulee se vaikuttamaan veroasteeseen.

13 § Irtaimen omaisuuden siirtyminen

- Mitä yksityiskohtaisesti tarkoitetaan maininnalla, että maakunnalle siirtyvä irtain omaisuus on kunnan taseessa oleva erä? Kunnat noudattavat Kilan kuntajaoston yleisohjeen mukaista tasekaavaa ja sen määrittelemiä omaisuus- ja velkaeriä. Tarkoitetaanko että kunnan tulee etukäteen esimerkiksi vuoden 2017 ja vuoden 2018 tilinpäätöksiensä taseessa eriyttää omaksi eräksi? Mikäli tiedot on tarpeen kuntien tilinpäätöksen yhteydessä eriyttää kunnan muusta omaisuusmassasta, olisiko mahdollista eriyttäminen hoitaa taseen liitetietoerittelyinä (ns. liitetietovaatimuksina)
- Miten toimitaan sellaisissa tilanteissa, että kunnalla on yhteistä maakuntaan siirtyvä irtainta Sote-omaisuutta muun maakunnan alueella sijaitsevan kunnan kanssa? Kummalla maakunnalla on silloin tosiallinen maakunnan vastuulla olevaan toimintaa perustuva velvollisuus vastaanottaa ja/tai luovuttaa. (Satakuntaan kuuluva Rauman kunta omistaa kahden Varsinais-Suomen maakuntaan kuuluvan kunnan kanssa vanhainkodin Varsinais-Suomessa). Tällaisissa tilanteissa kunnille ei saisi syntyä taloudellista rasitetta

14 § Sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Miten voidaan juridisesti jakaa ja miten sopimusten irtisanomistilanteissa mahdollisesti syntyvä kustannustennousu kunnille kompensoidaan? Sopimusten irtisanomistilanteissa on todennäköistä kustannusten nousu, joka puolestaan vaikuttaa veroasteeseen

17 § Selvitys kunnasta ja valtiolta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista

Pykälässä todetaan, että kunnan tulisi selvityksessä esittää, miten sopimukseen liittyvä vastuu jakautuisi ja käytännössä hoidettaisiin kunnan ja maakunnan välillä. Tarvittaessa kunnan ja maakunnan tulisi neuvotella asiasta. Edellä mainitun perusteella jää epäselväksi kenellä on toimivalta ja neuvotteluvastuu kolmanteen osapuoleen nähden. Lisäksi kunnan selvitysvelvollisuus jakautumisesta ja käytännön hoitamisesta on laaja verrattuna maakunnan velvollisuuteen tarvittaessa neuvotella asiasta.

20 §

§:ssä ehdotettu toimintatapa kirjata siirtyvä omaisuus peruspääomaa vastaan, on selkeä ja kannattava lukuun ottamatta sivulauseessa mainittua mahdollisuutta kunnan päättää asiasta toisin. Kuntien mahdollisuus päättää asiasta tulee rajata, koska rajoittamaton vapaus päättää asiasta johtaa

siihen, että kuntien taloudellisen aseman vertailtavuus heikkenee. Kuntien mahdollisuudesta päättää asiasta toisin tulee tarkentaa joko asetuksella tai Kilan kuntajaoston ohjeilla kuntien taloudellisen aseman vertailtavuuden varmistamiseksi.

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

55. Elintarvikelaki

§ 23 ja 42 Ensisaapumistoiminta

Perustelumuistion mukaan tarkoitus on kumota ensisaapumisvalvontaa koskeva elintarvikelain 42 § ja siirtää näin salmonellavalvontaohjelman mukaisen toiminnon osalta voimaan jäävä ensisaapumispaikkavalvonta maakunnan tehtäväksi osana muuta elintarvikevalvontaa. Lausunnolla olevassa lakiesityksessä 42 §:ää ei kuitenkaan ole ehdotettu kumottavaksi. Pykälä on ehdotettu muutettavaksi, mutta muutosehdotus ei sisälly lakitekstilunnonokseen. Perustelumuistiossa esitettyä ajatusta siirtää ensisaapumispaikkavalvonta jäljelle jääviltä osiltaan maakunnille on pidetty yleisesti hyvänä myös nykyisten ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden edustajien piirissä, joten on toivottavaa, että ajatus toteutetaan myös lakitekstissä.

Elintarvikelain 23 §:ään ei ehdoteta muutosta. Pykälän mukaan ensisaapumistoimija tekee ilmoitukset Elintarvikevirastolle tai Elintarvikeviraston nimeämälle valvontaviranomaiselle. Valvonnan kannalta olisi tarkoituksenmukaisempaa, että ilmoitukset tehtäisiin valvovalle viranomaiselle eli tulevaisuudessa maakunnalle lukuun ottamatta teurastamoja ja niiden yhteydessä olevia laitoksia, joiden osalta ilmoitukset tehtäisiin jatkossakin Elintarviketurvallisuusvirastolle. Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus saada valvontaa varten riittävät tiedot ensisaapumistoimijoista ja ensisaapumispaikkaan vastaanotettavista elintarvike-eristä. Jos ilmoitukset haluttaisiin jatkossakin tehtävän Elintarviketurvallisuusvirastolle, tulee lakimuutoksen jatkovalmistelussa huolehtia siitä, että maakunta saa valvontaa varten riittävät tiedot ensisaapumistoimijoista ja ensisaapumispaikkaan vastaanotettavista elintarvike-eristä ja että maakunnalla on vähintään lukuoikeus ensisaapumistoimijoista pidettävään rekisteriin. Nykyisin kunnan valvontaviranomaisella ei ole mahdollisuutta tarkastella Eviran pitämiä ensisaapumisvalvontaan liittyviä rekistereitä.

Jos ensisaapumisvalvonta on tarkoitus jättää voimaan perustelumuistion mukaisesti ainoastaan salmonellavalvonnan osalta, olisi lakiehdotuksen jatkovalmistelussa hyvä tarkastella myös mahdollisia muutostarpeita lain 60 §:ään.

Lain 83 §:n mukaan elintarviketurvallisuusvirasto pitää rekisteriä ensisaapumispaikoista ja ensisaapumistoimijoista. Jos ensisaapumisvalvontatehtävä siirretään perustelumuistion mukaisesti maakunnille, tulee maakunnalla olla oikeus tarvittaessa pitää rekisteriä myös valvomistaan ensisaapumispaikoista ja ensisaapumistoimijoista.

31 – 33 § Alueellinen elintarvikevalvonta ja kunnan elintarvikevalvonta

Ehdotuksen mukaan alueellista elintarvikevalvontaa koskeva § 31 muutettaisiin ja kunnan elintarvikevalvontaa koskeva § 32 kumottaisiin.

Muutoksen yhteydessä poistuisi nykyisessä 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Toisaalta terveydensuojelulain muutosesityksen 7 §:ssä on selkeästi todettu, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Maakuntalakiluonnoksen 85 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Perustelumuistion mukaan hallinnollisen pakon käyttämisestä tarkoittavissa asioissa toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään asianomaisessa erityislainsäädännössä.

Lakimuutoksen jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä siihen, että ainakin ympäristöterveydenhuollon keskeisimpien lakien, elintarvikelain ja terveydensuojelulain, osalta toimivallan siirtoa koskevat säännökset olisivat samanlaiset. Tämä helpottaisi tulevien maakunnallisten ympäristöterveydenhuollon yksiköiden toimintaa. Elintarvikelain muutoksen jatkovalmistelussa olisi vielä hyvä kiinnittää huomiota siihen, että hallinnollisen pakon käyttämiseen liittyvästä toimivallasta olisi säädetty riittävän selkeästi. Nykyisessä elintarvikelaissa on säädetty, että kaikkien pakkokeinojen osalta toimivaltaa ei voi siirtää viranhaltijalle. Olisi toivottavaa, että sama linjaus säilytettäisiin myös elintarvikelain muutoksen jatkovalmistelussa.

Maakuntalakiehdotukseen sisältyvät yhteistoiminnan muodot ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainitussa maakunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen maakunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Elintarvikelakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä selvittää, olisiko elintarvikelain mukainen tehtävä mahdollista antaa sopimuksella toisen maakunnan tehtäväksi ilman, että perustetaan yhteistä toimielintä ja siten, että sopimuksessa ei olisi tarpeen nimetä yksittäisiä viranhaltijoita tehtävää hoitamaan. Elintarvikevalvonnassa on useita erityisosaamista vaativia tehtäviä, joiden kohdalla maakuntien olisi tarkoituksenmukaista tehdä työnjakoa. Olisi hyvä, jos maakunnat voisivat sopia keskenään siitä, että yksi maakunta hoitaa jonkun tehtävän esimerkiksi kahden maakunnan alueella ilman yhteisen toimielimen perustamista.

Elintarvikelain 17 §:n 2 momentissa viitataan eräisiin EY- ja EU-säännöksiin. Näiden säännösten valvontaan liittyvä toimivalta on nykyisessä laissa hyvin vaikeaselkoisesti esitetty. On hyvä, että asiaa on ehdotuksessa pystytty selkeyttämään.

43 § Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Nykyinen järjestelmä, jossa lihentarkastuksesta myös pienteurastamoissa huolehtii Elintarviketurvallisuusvirasto, on osoittautunut osin epätarkoituksenmukaiseksi, minkä vuoksi lakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä harkita lihentarkastuksen siirtämistä pienteurastamojen ja riistankäsittelylaitosten osalta maakunnan tehtäväksi. Käytännössä nykyisinkin suuressa osassa pienteurastamoja ja riistankäsittelylaitoksia lihentarkastuksesta ja laitoksen valvonnasta huolehtii sopimusperusteisesti kunnan tai yhteistoiminta-alueen viranhaltija. Tehtävän siirrolla maakunnalle vältettäisiin byrokraattiset ja epätarkoituksenmukaiset järjestelyt, joissa Elintarviketurvallisuusvirasto käyttäisi tehtäviensä hoitamiseen sopimuksen perusteella maakunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita. Lisäksi voitaisiin varmistua nykyistä paremmin siitä, että myös muusta elintarvikelain mukaisesta valvonnasta kuin lihentarkastuksesta näissä laitoksissa huolehditaan riittävästi. Maakunta voisi laitoksen valvonnassa käyttää joustavasti olemassa olevaa henkilökuntaansa.

63 § Kiireelliset toimet

Elintarvikelaista ehdotetaan poistettavaksi 63 §. Jos toimivalta siirretään maakuntalakiluonnoksen 85 §:n mukaisesti hyvin laajasti viranhaltijoille, käy kyseinen pykälä tarpeettomaksi. Ehdotuksessa terveydensuojelulain muutokseksi vastaavaa pykälää ei ole poistettu. Olisi toivottavaa, että lakimuutokset pyritäisiin antamaan yhdenmukaisina myös tämän seikan suhteen.

31. Laki eläinsuojelulain muuttamisesta

§ 35 Maakunta

Pykälässä 35 annetaan maakunnalle toimivalta eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että ne tehtävät, jotka EU-säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille, suorittaa maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri. Maakuntalakiluonnoksen 85 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle.

Eläinsuojelulain mukainen valvonta vaatii viranhaltijalta korkeaa ammattitaitoa.

Eläinsuojeluvalvonnassa ovat usein vastakkain eläimen hyvinvointi ja toisaalta eläimen omistajan oikeusturva. Käytännössä riittävä koulutus ja osaaminen eläinsuojelutehtävien asianmukaiseen hoitamiseen on ainoastaan eläinlääkärin koulutuksen saaneilla, eläinsuojeluvalvontaan perehtyneillä henkilöillä. Tästä syystä olisi syytä lakitasolla edellyttää, että eläinsuojeluvalvonnan viranhaltijat, joille eläinsuojelulain mukaista toimivaltaa siirretään, ovat maakuntaan virkasuhteessa olevia eläinlääkäreitä. Tämän vaatimuksen tulisi koskea muitakin tehtäviä kuin 4 momentissa mainittuja. Näin voidaan parhaiten varmistaa, että eläinsuojelullisiin epäkohtiin puututaan tarvittaessa ja että toisaalta eläinten omistajien oikeusturvaa ei vaaranneta ylimitoitetulla eläinsuojelulain soveltamisella.

39. Laki eläintautilain muuttamisesta

§ 85

Pykälässä 85 annetaan maakunnalle toimivalta eläintautilain mukaiselle vastustamiselle toimialueellaan. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että ne tehtävät, jotka EU-säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille, suorittaa maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri. Pykälän 6 momentissa säädetään, että Elintarviketurvallisuusvirasto voi tarvittaessa määrätä maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkärin suorittamaan erikseen määriteltäviä, eläintautilaissa maakunnalle säädettyjä tehtäviä tämän toimialueen ulkopuolella. Maakuntalakiluonnoksen 85 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle.

Eläintautilain mukainen valvonta vaatii viranhaltijalta eläinlääketieteen ja eläintautien tuntemusta. Käytännössä riittävä koulutus ja osaaminen eläintauteihin liittyvien tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen on ainoastaan eläinlääkärin koulutuksen saaneilla, eläintauteihin perehtyneillä henkilöillä. Tästä syystä olisi syytä lakitasolla edellyttää, että eläintautilain mukaisia tehtäviä hoitavat viranhaltijat, joille eläinsuojelulain mukaista toimivaltaa siirretään, ovat maakuntaan virkasuhteessa olevia eläinlääkäreitä. Tämän vaatimuksen tulisi koskea muitakin tehtäviä kuin 4 ja 6 momentissa mainittuja. Onhan jo 6 momentissakin lähdetty siitä, että Elintarviketurvallisuusvirasto määrää eläintautilain mukaisiin tehtäviin nimenomaan eläinlääkäreitä.

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

2. Terveystensuojelulaki

6 §, 20 a § ja 25 §

On hyvä, että 6 pykälän 4 momentissa on täsmennetty satamien, joissa terveydensuojeluviranomaisen tulee tarkastaa alukset ja myöntää tarvittaessa todistukset, nimeämisestä vastaava taho. Kyseisen momentin viimeiseen virkkeeseen on erehdyksessä jäänyt viranomaiseksi kunnan terveydensuojeluviranomainen. Samoin 20 a §:n 1 ja 2 momentin viranomaisena pitänee olla maakunta. 25 §:n 2 momentissa Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus pitänee myös muuttaa Valtion lupa- ja valvontavirastoksi.

7 § Maakunnan terveydensuojeluviranomainen

Terveydensuojelulain muutosesityksen 7 §:ssä on todettu, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Toisaalta elintarvikelain muutosluonnoksessa ehdotetaan poistettavaksi lain 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Maakuntalakiluonnoksen 85 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Perustelumuistion mukaan hallinnollisen pakon käyttämistä tarkoittavissa asioissa toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään asianomaisessa erityislainsäädännössä.

Lakimuutoksen jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä siihen, että ainakin ympäristöterveydenhuollon keskeisimpien lakien, terveydensuojelulain ja elintarvikelain, osalta toimivallan siirtoa koskevat säännökset olisivat samanlaiset. Tämä helpottaisi tulevien maakunnallisten ympäristöterveydenhuollon yksiköiden toimintaa.

Maakuntalakiehdotukseen sisältyvät yhteistoiminnan muodot ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainitussa maakunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen maakunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Terveystensuojelulakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä selvittää, olisiko

terveydensuojelulain mukainen tehtävä mahdollista antaa sopimuksella toisen maakunnan tehtäväksi ilman, että perustetaan yhteistä toimielintä ja siten, että sopimuksessa ei olisi tarpeen nimetä yksittäisiä viranhaltijoita tehtävää hoitamaan. Terveysuojeluvalvonnassa on joitakin erityisosaamista vaativia tehtäviä, joiden kohdalla maakuntien olisi tarkoituksenmukaista tehdä työnjakoa. Olisi hyvä, jos maakunnat voisivat sopia keskenään siitä, että yksi maakunta hoitaa jonkun tehtävän esimerkiksi kahden maakunnan alueella ilman yhteisen toimielimen perustamista tai yksittäisen viranhaltijan nimeämistä tehtävää hoitamaan.

51 §

Elintarvikelaista ehdotetaan poistettavaksi kiireellisiä toimia koskeva 63 §. Jos toimivalta siirretään maakuntalakiluonnoksen 85 §:n mukaisesti hyvin laajasti viranhaltijoille, käy kyseinen pykälä tarpeettomaksi. Ehdotuksessa terveydensuojelulain muutokseksi 51 §:n 2 momenttia ei ole poistettu. Olisi toivottavaa, että lakimuutokset pyrittäisiin antamaan yhdenmukaisina myös tämän seikan suhteen.

3. Tupakkalaki

6 ja 7 § Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtävät, Maakunnan tehtävät

Tupakkalain 6 §:ssä tupakkatuotteiden ja muiden pykälän kohdassa 1) mainittujen tuotteiden vähittäismyyntipakkauksia koskevien säännösten noudattamisen valvonta on annettu Valviran tehtäväksi. Lakimuutosluonnoksessa tehtävä annettaisiin Valtion lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi. Käytännössä Valvira on ohjannut kuntia tekemään mm. pakkausmerkintöjen valvontaa. Tämä vaikuttaa olevan tarkoitus myös jatkossa. Tilanne on ongelmallinen, koska jos tehtävä on tupakkalaissa annettu Valviralle ja tulevaisuudessa Valtion lupa- ja valvontavirastolle, ei kunnilla ja jatkossa maakunnilla ole juridista toimivaltaa kyseisen valvonnan suorittamiseen. Jos katsotaan tarpeelliseksi, että maakunta tekee kyseisiä valvontatehtäviä, tulisi vähittäismyyntipakkauksia koskevien säännösten noudattamisen valvonta lisätä myös maakunnan tehtäviin.

91 § Tupakkalain valvontamaksut

On hyvä, että lakiluonnoksessa ehdotetaan siirtymistä harkinnanvaraisesta maksusta kiinteään valvontamaksuun. Kiinteään maksuun siirtyminen edesauttaa eri maakunnissa toimivien toimijoiden tasapuolista kohtelua.

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejaanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

Ympäristöterveydenhuollon lakien yhdenmukaisuus

Elintarvikelain muutoksen yhteydessä poistuisi nykyisessä 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Toisaalta terveydensuojelulain muutosesityksen 7 §:ssä on selkeästi todettu, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Maakuntalakiluonnoksen 85 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Perustelumuistion mukaan hallinnollisen pakon käyttämistä tarkoittavissa asioissa toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään asianomaisessa erityislainsäädännössä. Lakimuutoksen jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä siihen, että ainakin ympäristöterveydenhuollon keskeisimpien lakien, elintarvikelain ja terveydensuojelulain, osalta toimivallan siirtoa koskevat säännökset olisivat samanlaiset. Tämä helpottaisi tulevien maakunnallisten ympäristöterveydenhuollon yksiköiden toimintaa.

Elintarvikelaista ehdotetaan poistettavaksi 63 §. Jos toimivalta siirretään maakuntalakiluonnoksen 85 §:n mukaisesti hyvin laajasti viranhaltijoille, käy kyseinen pykälä tarpeettomaksi. Ehdotuksessa terveydensuojelulain muutokseksi vastaavaa pykälää ei ole poistettu. Olisi toivottavaa, että lakimuutokset pyrittäisiin antamaan yhdenmukaisina myös tämän seikan suhteen.

Maakuntien yhteistyö

Maakuntalakiehdotukseen sisältyvät yhteistoiminnan muodot ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainitussa maakunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen maakunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Olisi hyvä selvittää, olisiko maakunnalle annettu tehtävä mahdollista antaa sopimuksella toisen maakunnan tehtäväksi ilman, että perustetaan yhteistä toimielintä ja siten, että sopimuksessa ei olisi tarpeen nimetä yksittäisiä viranhaltijoita tehtävää hoitamaan. Ympäristöterveydenhuollossa on useita erityisosaamista vaativia tehtäviä, joiden kohdalla maakuntien olisi tarkoituksenmukaista tehdä työnjakoa. Olisi hyvä, jos maakunnat voisivat sopia keskenään siitä, että yksi maakunta hoitaa jonkun tehtävän esimerkiksi kahden maakunnan alueella ilman yhteisen toimielimen perustamista.

Suokanto Johanna

Rauman kaupunki - Kaupunginhallitus 29.5.2017 § 311